

Nærings- og miljøtiltak i skogbruket

Felles tiltaksstrategier for Os, Tolga, Tynset, Alvdal, Folldal og Rendalen kommuner

2020 – 2023

Behandlet i felles kontaktutvalg for skogbruket i Os, Tolga, Tynset, Alvdal og Folldal den XXXXX. Vedtatt av formannskapet i Alvdal den XXXX. Vedtatt av formannskapet i Os den XXXX. Vedtatt av formannskapet i Tynset den XXXX. Vedtatt i kommunestyret i Folldal den XXX. Vedtatt av formannskapet i Tolga den XXXX. Vedtatt i formannskapet i Rendalen den XXXX.

Innholdsfortegnelse:

1. Rammebetingelser, statusbeskrivelse og utfordringer

- 1.1 Rammebetingelser – sentrale og lokale føringer
- 1.2 Utviklingstrekk
- 1.3 Naturgitte forhold og infrastruktur
- 1.4 Eiendomsstruktur og avvirkningsnivå

2. Målsettinger for skogbruket

- 2.1 Næring
- 2.2 Miljø

3. Tilskudd til nærings – og miljøtiltak i skogbruket

- 3.1 Tilskudd til næringstiltak i skogbruket
- 3.2 Tilskudd til miljøtiltak i skogbruket

4. Prioritering av tiltak

5. Krav til søknad, vilkår og søknadsfrister

6. Omdisponering av midler og fastsetting av satser det enkelte år

15.2.2020

1. RAMMEBETINGELSER, STATUSBESKRIVELSE OG UTFORDRINGER

1.1 Rammebetingelser – sentrale og lokale føringer

Regionalt skog- og klimaprogram for Innlandet 2019-2022 (RSK) gir rammene for kommunenes prioriteringer i ny tiltaksstrategi. Regionalt skog- og klimaprogram er en oppfølging av den nasjonale skogpolitikken og et delprogram for regionalt bygdeutviklingsprogram. RSK omfatter ordningene for tilskudd til skogbruksplanlegging med miljøregistrering, tilskudd til skogsvegbygging og drift med taubane og hest, samt til skudd til skogkultur. Tilskuddene skal gis for å styre og stimulere til aktivitet i en ønsket retning. For skogbruket er økt arealavkastning i form av økt produksjon og kostnadsreduksjon ved transport viktig. Dette bidrar samtidig til å nå nasjonale målsettinger innen klima og miljø. Regionalt skog- og klimaprogram for innlandet har følgende hovedmålsetning:

«Skogbruket i Innlandet skal gi grunnlag for økt og lønnsom skogproduksjon, økt bruk av tre, økt verdiskapning og bidra til å nå nasjonale klimamål».

Hovedmålsettingen forutsetter bærekraftig skogbruk som balanserer økonomiske, miljømessige og sosiale hensyn. Ambisjoner og hovedmål i RSK er nedfelt i *Bioøkonomistrategien* og *Strategi for skog- og tresektoren*. Fylkestingene i Hedmark og Oppland vedtok i 2012 en rullert utgave av *Strategi for skog- og tresektoren i Hedmark og Oppland 2013-2016*. Strategiplanen gjenspeiler den nasjonale skogpolitikken og har følgende målsetting:

«Skogen og de skogbaserte næringene skal gi økt verdiskaping i Innlandet, og bidra til å løse viktige samfunnsoppgaver innen miljø og klima».

Strategiplanen har nedfelt følgende delmål:

«Innlandet skal;

- *Bli ledende på bruk av tre*
- *Være ledende på utvikling og bruk av skogbasert bioenergi*
- *Øke den langsiktige produksjonen og utnyttelsen av skogråstoffet*
- *Redusere skogbrukets- og skogindustriens transportkostnader*
- *Ha den beste kompetansen som grunnlag for utvikling i skog- og tresektoren*
- *Bidra til å nå nasjonale klimamål*
- *Basere sin virksomhet på ett bærekraftig skogbruk og ta vare på miljøverdiene».*

Bioøkonomistrategien for Innlandet 2017-2024 gir retning for utviklingen av bioøkonomien i Hedmark og Oppland, med mål om å legge til rette for økt verdiskapning, flere arbeidsplasser og økt konkurransekraft i de biologisk baserte verdikjedene. Strategien har følgende delmål:

1. *Innlandet skal ha tilgang på nødvendig kunnskap og kompetanse for å videreutvikle bioøkonomien regionalt.*
2. *Innlandet skal ha attraktive etablerer- og utviklingsmiljø for biobasert verdiskapning.*
3. *Innlandet skal være ledende i utviklingen av en bærekraftig og kunnskapsbasert produksjon og bruk av bioressurser*
4. *Innlandets bioøkonomisatsing skal gi grunnlag for en felles og målrettet innsats, være inviterende ovenfor alle relevante aktører og forpliktende for alle involverte.*

5. *Innlandet skal påvirke og være en pådriver i bioøkonomien og drive informasjonsarbeid ovenfor næringsliv og samfunn.*

Tilskuddsordninger knyttet til skogbruk, er regulert gjennom *Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket*. Forskriftens formål er å stimulere til økt verdiskaping i skogbruket, samtidig som miljøverdier knyttet til biologisk mangfold, landskap, friluftsliv og kulturminner i skogen blir ivaretatt og videreutviklet. Forskriften har hjemmel i skogloven. Forskriften gir bl.a. bestemmelser om hvilke tiltak som kan gis tilskudd:

- Tilskudd til skogkultur §4
- Tilskudd til veibygging § 5
- Tilskudd til miljøtiltak i skog §6
- Tilskudd til drift med taubane, hest o.a. §7
- Tilskudd til utdrift av skogsvirke til bioenergi og tilskudd til andre tiltak i skogbruket §8

Alle de seks kommunene i samarbeidet har også egne landbruks- og/eller næringsplaner og klimaplaner. Disse planene gjenspeiler i stor grad de sentrale føringene m.h.t. skogbruk, hvor bedre utnyttelse av både eksisterende produksjon og det store produksjonspotensialet står sentralt. Når det gjelder klimaplaner er skogens betydning i klimasammenheng vektlagt. Våre arealer har stort potensial for økt volumproduksjon, noe som kan bidra til økt binding av CO₂. Det er også en målsetting om økt utnyttelse av skog som råstoffkilde både i forhold til materialvalg ved byggeprosjekter, og til varme/ energiproduksjon.

1.2 Utviklingstrekk

Skogbruksnæringen har alltid vært markedsstyrt og skognæringa møter stadig økte krav til effektivitet og rasjonelle driftsløsninger. Samfunnet stiller også i økende grad nye forventninger og krav til skogbruket.

Skogbruksnæringen opererer i et internasjonalt marked uten offentlige reguleringer og påvirkes av situasjonen på verdensmarkedet. Verdien på tømmeret som råstoff har over flere tiår vært synkende, og det er i stor grad sortimenter med grove dimensjoner og god kvalitet som i dag er med på å holde rotnettoen oppe for skogeier. Det var tidligere mer fokus på volumproduksjon, mens det er virkets beskaffenhet som i stor grad utgjør verdien. Det er derfor viktig å sikre nødvendig innsats på kvalitetsfremmende tiltak som ungskogpleie og tynning slik at verdien på den stående skogen får en ønsket utvikling. Skogbruk utgjør allerede en stor andel av verdiskapingen i regionen, men subsidiering av skjøtselstiltak er likevel viktig for å stimulere til og øke lønnsomheten i investeringene.

De senere åra har det også blitt mer fokus på skogens betydning i klimasammenheng både i forbindelse med opptak og binding av CO₂, og ved bruk av skog som fornybar ressurs til byggematerialer fremfor andre ikke-fornybare materialer og produksjon av varme/energi. Ved bruk av skog til bioenergiformål vil utnyttelsen av «mindreverdig» virke øke, og da er maksimal volumproduksjon mer interessant enn kvalitet og andelen skurbart virke.

1.3 Naturgitte forhold og infrastruktur

Strategisamarbeidet omfatter seks kommuner med mange likhetstrekk. Når det gjelder bonitet er tilnærmet all produktiv skog i regionen begrenset innenfor ytterpunktene «lav» til «middels» bonitet. Mye av skogen i regionen er høyereliggende og store arealer er «vernskog» som må forvaltes etter prinsipper som er fastsatt i forskrift. I realiteten vil ikke dette være til hinder for å utnytte skogen på en skogøkonomisk riktig måte, men høyereliggende skog har lengre sykluser med tanke på frøår samtidig som at lokale klimatiske forhold kan tilsi at det er vanskelig å etablere foryngelse naturlig. Det

dominerende treslaget er furu, men stedvis er det også mye gran i søndre deler av regionen. Felles for alle kommunene er store arealer med bjørkeskog opp mot skoggrensa. Siste skogtakster viser at andelen gammelskog i forhold til produktivt areal utgjør mer enn 50 %. Det vil si at en stor andel av det øvrige arealet er i en vekstfase som krever pleie for å oppnå ønsket verditilvekst.

Når det gjelder terrengforholdene er det relativt begrensede arealer med store driftstekniske utfordringer, men i enkelte områder vanskeligjør fuktighets- og jordbunnsforhold helårsdrift. Overgangen til fullmekanisert avvirking har medført at en større andel eldre skog i bratt terreng ikke er tilgjengelig uten bygging av nye traktorveier. Tidligere var mer av dette arealet tilgjengelig med manuell hogst og bruk av landbrukstraktor med vinsjeutstyr. Det er tidligere utført store investeringer i veibygging, og stamveinettet er stort sett godt utbygd. Dagens status tilsier at det er ett begrenset behov for nyanlegg på skogsbilveier, men vedlikehold av det eksisterende veinettet er en stor utfordring i tida fremover. Dette har sammenheng med klimaendringer, manglende vedlikehold, endringer i kjøremønster med helårsdrift - og økt tillatt vogntoglengde/totalvekt. Når det gjelder traktorveier vil det stadig være behov for supplering og nybygging, og deler av det eksisterende veinettet må oppgraderes for å tilpasses størrelsen på dagens maskiner. Regionen har for øvrig gode kommunikasjoner med hensyn til riksveinett og jernbane. Det er fortsatt slik at Rørosbanen ikke er elektrifisert, og konsekvensen er vesentlige økonomiske ulemper ved transport av virke inn på det kontinentale og elektrifiserte jernbanenettet.

Også klimaforandringer vil kunne virke inn på framtidens skogbruk i regionen. Det er gjennom de siste skogtakster i regionen og nasjonale undersøkelser i regi av *Skog & Landskap*, påvist at skogen stadig brer og forynger seg høyere opp mot fjellet. Dette vil på sikt bety en økning i skogbevakst og produktivt areal i vår region, og en økt tilvekst på de produktive arealene. For øvrig viser tiltak med skogreising og treslagsskifte i vårt distrikt til dels svært positive resultater, både med hensyn til tilvekst og kvalitet. Et økt fokus på skogreising og treslagsskifte bør være interessant i de områdene det ligger til rette for dette. I flerbrukssammenheng bør det også være bevissthet mht. hvordan ett treslagsskifte og innføring av fremmede treslag kan endre landskapsbildet med mer preg av et «plantasjeskogbruk». Klimaendringer kan også medføre produksjonsmessige negative effekter med sjukdommer, insekts- og soppangrep som vi ikke kjenner konsekvensene av i dag.

1.4 Eiendomsstruktur

Den produktive skogen i regionen er fordelt på svært mange landbrukseiendommer, og eiendomsstrukturen er også preget av mye teigblanding. Den tradisjonelle arronderingen tilsier ofte langstrakte teiger som strekker seg fra dalbunnen og opp mot fjellet. Kombinasjonen av små eiendommer og teigblanding medfører utfordringer i forhold til å drive ett effektivt og moderne skogbruk. Skogen har etter hvert fått mindre økonomisk betydning for den enkelte eier, og det er mindre aktuelt med et jevnt avvirkningsvolum over flere år. Mange skogeiendommer inngår i deltidsbruk og/eller eies av brukere som ikke driver aktivt landbruk, og dette medfører en lavere «egenaktivitet» i skogen. Tilgangen på arbeidskraft til å gjennomføre nødvendig skjøtselsarbeid i skogen er nå i stor grad basert på innleid, utenlandsk arbeidskraft organisert av skogeierandelslaget.

2. MÅLSETTINGER FOR SKOGBRUKET

Det er en overordna målsetting at skogen i regionen fortsatt skal være i aktiv bruk, slik at verdiproduksjonen av råvarer fra skogen opprettholdes eller økes, samtidig som hensynet til både miljø, kulturlandskap, friluftsliv og andre interesser ivaretas.

2.1 Næring

Behandlet i felles kontaktutvalg for skogbruket i Os, Tolga, Tynset, Alvdal og Folldal den XXXXX. Vedtatt av formannskapet i Alvdal den XXXX. Vedtatt av formannskapet i Os den XXXX. Vedtatt av formannskapet i Tynset den XXXX. Vedtatt i kommunestyret i Folldal den XXX. Vedtatt av formannskapet i Tolga den XXXX. Vedtatt i formannskapet i Rendalen den XXXX.

- Økt avvirking/produksjon og verdiskaping i skogbruket, slik at ressursen blir utnyttet optimalt til beste for skogeier, næringsutøver, videreforedlingen og miljøet i et vidt perspektiv - også med hensyn til klima og karbonbinding.
- Økt satsing på skogkultur som planting/såing/markberedning, ungskogpleie, tynning, og andre kvalitetsfremmende tiltak - for å oppnå best mulig verditilvekst på framtidsskogen.
- Opprettholde og forbedre standarden på skogsbilveinettet.
- Bedre utnyttelse av arealressursen:
  - Økt fokus på bioenergi; utnyttelse av bjørkeressursen, også i forhold til kulturlandskap og gjengroing.
  - Økt satsing på skogreising og treslagsskifte i områder som er egnet for dette.
- Bevisstgjøring av skogeierne for å øke interessen og kunnskapen om skogbruk.
- Øke andelen lokal foredling av råstoffet. Dette vil ha tre positive effekter; klima, lokal verdiskapning og økt rotnetto for skogeier.
- Fokus på planlegging, tilrettelegging og samhandling fra hele virkemiddelapparatet.

2.2 Miljø

- Gjennom å sikre produksjonen bidra til karbonbinding i et klimaperspektiv.
- Ivareta ulike kultur- og miljøverdier i skog og utmark.
- Opprettholde og ivareta skogarealene til friluftsmål og allmenn utnyttelse.

3. TILSKUDD TIL NÆRINGS- OG MILJØTILTAK I SKOGBRUKET

Formålet med tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket er at det ut fra regionale og lokale prioriteringer blir stimulert til økt verdiskaping i skogbruket, samtidig som miljøverdier knyttet til biologisk mangfold, landskap, friluftsliv og kulturminner i skogen blir ivaretatt og videreutviklet. Kommunen kan gi tilskudd både til nærings- og miljøtiltak i skogbruket. Det kan søkes om tilskudd til enkelt- og fellestiltak. Det henvises for øvrig til *Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket*.

3.1. Tilskudd til næringstiltak i skogbruket

Skogbruket er ei næring som må drives i et langsiktig tidsperspektiv. For å sikre at neste generasjon kan høste tømmer av god kvalitet er det viktig å bevisstgjøre og stimulere dagens skogeiere til å gjennomføre kvalitetsfremmende tiltak i skogen. Tilskudd til nybygging og opprusting av skogsbilveier forvaltes nå av kommunene, som har utarbeidet egne retningslinjer for slike tiltak – se eget vedlegg. Søknader om tilskudd til sendes kommunene, som fatter vedtak og bevilger tilskudd i henhold til de kriterier som er fastsatt i felles retningslinjer.

Det kan gis tilskudd til utdrift av skogsvirke som skal brukes til energiproduksjon. Ordningen dekker skogsvirke som tas ut gjennom førstegangstynning, lauvskoghogster, ungskogpleie eller kulturlandskapspleie, samt uttak av hogstavfall. Tilskuddsordningen dekker ikke utdrift av skogsvirke til vedproduksjon.

Det kan også gis tilskudd til andre tiltak og prosjekter som bidrar til å utvikle skogbruket i en kommune eller region, men det forutsettes at tiltaket eller prosjektet ikke omfattes av andre etablerte tilskuddsordninger i landbruket. Aktuelle tiltak kan være prosjekter som har som mål å øke aktiviteten og ressursutnyttelsen i og fra skogen, prosjekter for planlegging og tilrettelegging av skogbruket i bestemte områder m.v.

Tilskuddssatser

Tilskuddssatsen på næringstiltak kan være inntil 50 % av godkjent kostnad, men normalt praktiseres ett tilskudd på inntil 40 % av godkjent kostnad. Se eget vedlegg for tilskudd til skogsveger og drift med taubane, hest o.a. Den årlige tilskuddssatsen settes ut fra tildeling, men det tilstrebes lik tilskuddssats for hele samarbeidet i hele perioden strategien gjelder for (2020-2023).

- **Ungskogpleie/avstandsregulering:** Det gis ett tilskudd på 40 % av kostnaden. Tiltak som overstiger kr. 600,-/ daa kan tildeles 40 % av faktisk kostnad, men tiltaket skal godkjennes av kommunen før oppstart.
- **Foryngelsestiltak:** nyplanting, suppleringsplanting, såing og markberedning kan gis ett tilskudd på inntil 40 % av kostnaden eks. MVA.
- **Manuell 1. tynning i hkl. III:** Det gis ett arealtilskudd til manuell førstegangstynning i hogstklasse III på inntil kr. 400,- /dekar eller kr.130,-/m³. Krav til minsteuttak nyttbart virke er 2.0 m³/daa, og tiltaket må utføres i «produktiv» bar- eller lauvskog.

3.2 Tilskudd til miljøtiltak i skogbruket

Skogbrukets ansvar for å ivareta kultur- og miljøverdier blir stadig større. Dette fører ofte med seg kostnader, og i områder der det drives skogbruk kan det gis tilskudd til å ivareta og videreutvikle miljøverdier knyttet til biologisk mangfold, landskap, friluftsliv og kulturminner. En aktiv bruk og skjøtsel av skog- og utmarksarealer, særegne bygninger og andre anlegg og kulturminner tilknyttet skogbruket og utmarksutnyttelsen, gir flerbruksmuligheter, miljøgoder og rike opplevelsesmuligheter. Kommunens prioritering av slike tiltak vil ses i sammenheng med tilskuddsordningen for jordbrukets kulturlandskap, eksempelvis SMIL.

Tilskuddssatser miljøtiltak

Tilskuddssatsen på miljøtiltak er inntil 70 % av godkjent kostnadsoverslag. Normalt skal tilskudd til en enkelt skogeier ikke overstige kr 75.000. Det er et vilkår for utbetaling av tilskudd at miljøverdiene kan påvises og dokumenteres (normalt i form av MiS-registreringer/nøkkelbiotoper) og at merkostnader eller tap er tilstrekkelig dokumentert. Det henvises for øvrig til *Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket*.

Eksempler på tiltak som kan innvilges tilskudd:

- *Dekning av merkostnader eller tap ved å gjennomføre skjøtselstiltak for å ivareta og utvikle miljøverdier.*
- *Delvis dekning av økonomiske tap knyttet til langsiktig bevaring av spesielle miljøverdier, der hensyn til disse krever at skogeieren avstår fra hogst eller legger om skogsdriften.*
- *Dekning av merkostnader ved skogsdrift for å unngå veibygging som vil redusere «villmarkspregede områder» eller omlegging av veitrasé grunnet kultur- eller miljøverdier.*

4. PRIORITERING AV TILTAK

Prioritering mellom tiltak som skal gis tilskudd fra år til år kan være nødvendig ved stor aktivitet. Prioritering foretas etter en prioriteringsrekkefølge basert på hvilke tiltak som anses mest nødvendig i forhold til målsettingene i tiltaksstrategiene. De ulike tiltakene er kort beskrevet nedenfor, og ut fra dette er det gjort en konkret prioritering av tiltakene.

Foryngelsestiltak

Foryngelsestiltak som markberedning, planting og såing gjennomføres ofte umiddelbart etter drift.

Dette er ofte nødvendige tiltak for å sikre god nok tetthet og kvalitet på foryngelsen.

Behandlet i felles kontaktutvalg for skogbruket i Os, Tolga, Tynset, Alvdal og Folldal den XXXXX. Vedtatt av formannskapet i Alvdal den XXXX. Vedtatt av formannskapet i Os den XXXX. Vedtatt av formannskapet i Tynset den XXXX. Vedtatt i kommunestyret i Folldal den XXX. Vedtatt av formannskapet i Tolga den XXXX. Vedtatt i formannskapet i Rendalen den XXXX.

Suppleringsplanting er i mange tilfeller nødvendig. Treslagsskifte og skogreising kan bidra til bedre utnyttelse av arealene, med tanke på økt volum- og kvalitetsproduksjon på arealer hvor produksjonspotensialet i dag ikke nyttes fullt ut. Dette kan være aktuelt både i «tradisjonell» produksjonssammenheng og som et «klimavirkemiddel».

Ungskogpleie/avstandsregulering

Det gjennomføres i dag for lite ungskogpleie i forhold til behovet. Ungskogpleie er viktig for verditilveksten i framtidsskogen, men også svært viktig for økonomien i fremtidige tynninger.

Manuell tynning i hogstklasse III

Formålet med denne ordningen er å stimulere til egeninnsats i skogen. Det aller meste av tynning i dag skjer maskinelt, og manuell tynning utgjør derfor et begrenset areal og volum pr. år. Ved all tynning (både maskinell og manuell) er det mulig å nytte skogfond til dekning av underskudd i tynningsdrift, samt forhåndsrydding av underskog.

Andre kvalitetsfremmende tiltak

Andre kvalitetsfremmende tiltak kan være for eksempel stammekvisting eller gjødsling.

Utdrift av skogsvirke til bioenergi

Utnyttelse av ”mindreverdig” virke til bioenergi er et satsningsområde. Virket går i stor grad til lokal varmereproduksjon, noe som betyr verdiskapning lokalt i flere ledd. Økt utnyttelse av bjørkeressursen kan også ses i sammenheng med treslagsskifte for økt volum- og kvalitetsproduksjon. Økonomien på dette feltet er fortsatt svak, og bruk av tilskudd for å stimulere til økt aktivitet her anses som nødvendig. Virke til vedproduksjon inngår ikke i ordningen. Det henvises for øvrig til *forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket §8* for vilkår. Denne typen tilskudd vil slik ordningene er i dag belaste *tilskuddspott for skogsvegbygging*.

Skogsbilveibygging

Gjelder nybygging og ombygging av skogsbilveier; tilskuddordningen for landbruksveier forvaltes av kommunen – se eget vedlegg: *Overordnede kommunale retningslinjer for prioritering av søknader om tilskudd til bygging av skogsveger og drift med taubane, hest o.a. Gjeldene for perioden 2020-2023*.

Andre tiltak: fellesprosjekter m.m.

Fellesprosjekter som har som mål å øke aktiviteten og ressursutnyttelsen i og fra skogen, herunder prosjekter rettet mot generell aktivitetsøkning, kan være aktuelle fra tid til annen. Slike prosjekter må vurderes særskilt med hensyn til prioritering, og det kan i slike tilfeller også være aktuelt å søke om ekstraordinær tildeling. Også rentemidler fra skogfond og midler fra Landbrukets Utviklingsfond (LUF) kan være aktuell finansieringskilde på slike tiltak.

Prioriteringsrekkefølge tiltak:

1. Ungskogpleie
2. Foryngelsestiltak etter ordinær drift (markberedning, såing, nyplanting og suppleringsplanting)
3. Arealtilskudd for manuell førstegangstynning i hogstklasse III
4. Aktivitetsfremmende fellesprosjekter
5. Miljøtiltak som ikke dekkes av nasjonal ramme
6. Andre kvalitetsfremmende tiltak.

Nærmere opplysninger om de årlige vedtatte prioriteringene fås ved henvendelse til kommunens landbruksforvaltning.

5. KRAV TIL SØKNAD, VILKÅR OG SØKNADSFRISTER

Tiltak som omfattes av skogfondsordningen og manuell førstegangstynning

For tilskudd til tiltak som også er berettiget bruk av skogfond, gjelder de samme krav til utførelse og dokumentasjon som for krav om utbetaling av skogfond. Slike tilskudd utbetales fortløpende gjennom skogfondssystemet ved innlevering av godkjente bilag. Frist for ferdigmelding av tiltak og innlevering av bilag til kommunen kan fastsettes i forhold til kommunens anvisningsfrist, men **senest 15. november**.

Tilskudd til utdrift av skogsvirke til bioenergi

Søknaden sendes på eget søknadsskjema til kommunen. Med søknaden skal det vedlegges kopi av leveringsavtale for virket til energiformål, eller alternativt kan skogeier dokumentere at virket brukes til egen varme-/energiproduksjon. Det kreves et kartvedlegg som viser hvor virket er tatt ut. Det henvises for øvrig til *Forskrift om nærings- og miljøtilskudd i skogbruket §8* for vilkår.

Skogsveier

Se vedlegg: *Overordnede kommunale retningslinjer for prioritering av søknader om tilskudd til bygging av skogsveger og drift med taubane, hest o.a. Gjeldene for perioden 2020-2023.*

Miljøtiltak

For miljøtiltak nyttes særskilt skjema som er utarbeidet for den enkelte tilskuddordning. Til denne type tiltak gis vanligvis en arbeidsfrist. Søknader om tilskudd sendes den enkelte kommune. Søknadsfrist fastsettes av landbruksdirektoratet.

For vilkår og begrensninger for øvrig, vises det til *Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket*.

6. OMDISPONERING AV MIDLER OG FASTSETTING AV SATSER DET ENKELTE ÅR

Fra og med 2010 har kommunene blitt tildelt separate pottes til henholdsvis «NMSK» og «SMIL». Det er ikke anledning til å omdisponere midler mellom disse ordningene. Det samme gjelder mellom midler til veibygging/drift og midler til skogkulturtiltak av NMSK-midlene. På bakgrunn av dette er det utarbeidet en felles strategi som gjelder for kommunene Os, Tolga, Tynset, Alvdal, Rendalen og Folldal. Dette samarbeidet medfører at det er mulig å omdisponere eventuelle ubenyttede tilskuddsmidler mellom kommunene. Dette begrunnes bl.a. med at disse kommunene har et felles driftsapparat som står for det aller meste av skogbruksaktiviteten i de seks kommunene. Dette medfører at stor aktivitet i en kommune, normalt vil gi lavere aktivitet i annen kommune for den samme perioden. En forutsetning for å kunne gjennomføre slik omdisponering/overføring, er at midlene ikke blir vedvarende «skjevfordelt» mellom de ulike kommunene.

Vedtatt tilskuddssats ligger fast gjennom året slik at skogeier med sikkerhet kjenner egenandelen som belastes skogfondskonto. Ved overforbruk tildeles gjeldende tilskudd det påfølgende år forutsatt at det blir tilskuddsmidler tilgjengelig. Generelt skal kommunene i samarbeidet tilstrebe å ha felles betingelser for sine skogeiere. Det kan unntaksvis, avhengig av tildeling, gjøres interne forskjeller på tilskuddssatser mellom kommuner og i den enkelte kommune. Så snart årlig tildeling av midler fra Fylkesmannen til kommunene er kjent (februar/mars) skal «kontaktutvalg for skogbruk» møtes for å fastsette tiltak og tilskuddssatser for det aktuelle året.